

IN MEMORIAM

professor emeritus dr. sc. Pero Jurković

Prof.dr.sc. Pero Jurković rodio se 4. lipnja 1936. u Brštanici, općina Neum, a umro je u Zagrebu 18. siječnja 2011. Osnovnu školu završio je u Brštanici i u Metkoviću, a srednju ekonomsku školu u Mostaru. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1960. Poslijediplomski studij završio je na Ekonomskom fakultetu u Skopju 1966., a doktorsku disertaciju obranio je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1976. Nakon rada u privredi i na mjestu rukovoditelja Zavoda za ekonomiku u Mostaru, 1967. seli u Zagreb gdje djeluje kao istraživač na Ekonomskom institutu u Zagrebu i kao predavač na Fakultetu za vanjsku trgovinu (1970-1980). Od 1980. do umirovljenja 2003. bio je zaposlen na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. U zvanje znanstvenog savjetnika na Ekonomskom institutu izabran je 1978., a za redovitog profesora za područje financija na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1983. U trajno zvanje redovitog profesora biran je 2000., a 2006. izabran je za profesora emeritusa na Katedri za financije Ekonomskog fakulteta u Zagrebu.

Prof.dr.sc. Pero Jurković bio je iznimna osoba, ugledan profesor i cijenjeni znanstvenik, jedan od najvećih ekonomista koje je Hrvatska imala.

Iza njega je ostao bogat i raznovrstan opus od 150 zapaženih znanstvenih i stručnih radova kojima je snažno utjecao na razvoj ekonomske znanosti u nas.

Kao znanstvenik najviše se afirmirao radovima iz područja javnih financija i posebno fiskalne politike, što je njegovo matično područje i po čemu njegovo ime nije nepoznato i u svijetu.

Napisao je i brojne znanstvene radove i knjige iz područja teorije ekonomske politike, financijskog upravljanja poduzećem, teorije gospodarskog razvitka, a posebno su intrigantni njegovi radovi iz ekonomike zdravlja i obrazovanja.

Uočavajući probleme mlade države u tranzicijskom razdoblju, devedesetih godina svoje je znanstvene interese usmjerio na ključna i tada aktualna pitanja središnjeg bankarstva i monetarne politike, restrukturiranja financijskog sektora, međuovisnosti fiskalne i novčane politike, prilagođavanja poreznog sustava i porezne politike zahtjevima tržišnog gospodarstva, a poslije i na pitanja fiskalne politike u uvjetima intenzivne svjetske gospodarske integracije i očuvanja hrvatskog identiteta u tom procesu. Svojim radovima dao je i važan doprinos koncipiranju i ostvarivanju porezne reforme u Hrvatskoj.

Rado je i često sudjelovao na znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i u inozemstvu, gdje je izazivao pozornost i zasluživao uvažavanje svojim lucidnim tezama i raspravama. Javljao se i izlagao kad god se osjećao za to kompetentnim i pozvanim, a u raspravama je ustrajno branio vlastite stavove, poštujući drukčija mišljenja i čuvajući dostojanstvo znanosti i svojih oponenta.

Prof.dr.sc. Pero Jurković davao je i veliki doprinos struci kao autor i urednik časopisa, rječnika, leksikona, enciklopedija, prikaza, recenzija, priručnika, stručnih vodiča ali i cjelokupnim svojim javnim djelovanjem.

Radio je na brojnim znanstvenim i komercijalnim projektima i taj rad je posebno cijenio. „*Tko nije radio projekte, ne zna što je istraživački rad i kako je to kada rokovi pritišću*“, znao bi reći.

Četiri je godine, od 1992. do 1996. obnašao časnu ali tada posebno zahtjevnu i odgovornu dužnost guvernera Hrvatske narodne banke. Sustavno i strpljivo provodio je organizacijsko i kadrovsko organiziranje ove institucije i njeno osposobljavanje za obavljanje složenih zadataka samostalne središnje banke. K tome, uspješno je ispunio i niz drugih važnih zadataka: uključivanje Republike Hrvatske u međunarodne financijske institucije, razrješavanje složenih odnosa s inozemnim vjerovnicima, ustrojavanje sustava kontrole i nadzora banaka, sklapanje prvog stand-by aranžmana sa MMF-om, osuvremenjivanje instrumenata monetarne politike. Posebno se ponosio uvođenjem kune kao službene hrvatske valute, a njegov potpis i danas se nalazi na novčanicama. Kao guverner aktivno je sudjelovao u koncipiranju i provedbi uspješnog stabilizacijskog programa.

Bio je inicijator i ravnatelj Hrvatskog instituta za bankarstvo i osiguranje sa važnom zadaćom kadrovskog restrukturiranja financijskog sektora, a veliki doprinos rješavanju stratejskih gospodarskih pitanja davao je kao savjetnik više vlada i kao glavni savjetnik za ekonomska pitanja predsjednika Republike Hrvatske.

Profesor Jurković umirovljen je kao redoviti profesor financija, a u znak zahvalnosti Sveučilište u Zagrebu dodijelilo mu je čast profesora emeritusa.

Neraskidivo je bio vezan za Ekonomski fakultet u Zagrebu kao matičnu kuću i uvijek se njemu vraćao, a predavanja je i uz silne napore nastojao održavati i kad su ga dužnosti privremeno udaljavale sa fakulteta. Kao sveučilišni profesor djelovao je gotovo četrdeset godina. Osim dodiplomskih kolegija predavao je i na poslijediplomskim studijima na ekonomskim, pravnim i medicinskim fakultetima u zemlji i u inozemstvu. Bio je zanimljiv predavač i pravi pedagog, taj dar imao je u sebi. Nije ulazio u dvoranu da pokaže što znade već da studente tome nauči, a enciklopedijsko znanje davalo mu je vjerodostojnost. Jasno je i sustavno izlagao, izbjegavao je monolog i hladni akademizam. Predavanja su mu bila aktualna, približavao ih je životu, što su studenti osobito cijenili. Studentima je prenosio znanja ali i svoj zanos i uvjerenja i oni su mu vjerovali. Oduvijek je volio matematiku pa je bio sklon primjeni kvantitativnih metoda u analizama ekonomskih fenomena, što je koristio i u nastavi. Čuvao je dostojanstvo studenata, imao je za njih stalno otvorena vrata i oni su ga rado birali za mentora.

Dao je veliki doprinos napretku Ekonomskog fakulteta u Zagrebu kroz inoviranja nastavnih planova i programa, uvođenje novih predmeta iz gotovo svih područja kojima se bavio, organiziranje i vođenje poslijediplomskih studija.

Zbog zapaženog znanstvenog i stručnog djelovanja dobio je prestižne nagrade za znanost i brojna priznanja.

o O o

Profesor Jurković imao je težak život ali nikada nije dopuštao da mu mladenačka oskudica ili bolest, koja mu je od djetinjstva bila pratilja, oduzmu nadu i ogorče dušu. Znao je skromno i samozatajno nositi i na najljepši način pokazivati naravne darove kojima je bio obilato nadaren.

Bio je posvećen dobru, volio je ljude, bio je sklon opraštanju, jobovski strpljiv. U svakodnevnom životu krasili su ga jednostavnost, otvorenost, poštenje, plemenitost i emotivnost. U poslu mislio je brzo, bio je razložan i staložen, sustavan, ustrajan i predan svemu što je radio. Odupirao se banalnosti, nije trpio nepoštenje, nerad i nered. Držao se čvrstih moralnih stavova, a to je očekivao i od drugih.

Pamtimo ga iz mnogih prilika kada je sve te osobine iskazivao. Jednom je dugo objašnjavao pojam čestitosti. Riječ „*čestit*“ tako je lijepa, a njen sadržaj tako rijedak, da bi je kao dragocjenost trebalo čuvati i upotrebljavati je samo iznimno, zaključio je.

Pero Jurković nije bio političar, bio je iskreni domoljub od djela, a ne od riječi. Odo- lijevao je nuđenim izazovima lakog stjecanja ali je sebe nesebično izlagao, preuzimajući zahtjevne dužnosti u teškim vremenima.

Zbog svega toga nam je uzor i ponos, zato iza njega ostaju tragovi i putokazi koje će mnogi slijediti.

Izgubili smo prof.dr.sc. Peru Jurkovića, našeg Peru, čestitog, dobrog i uspravnog čovjeka. Napravio je krug i vratio se u svoju Brštanicu i u svoju Hercegovinu koje je toliko volio da ih je izabrao za svoj vječni dom, ostavljajući svakome od nas nešto lijepo iz svog časnog života.

Neka je vječni mir i slava prof.dr.sc. Peri Jurkoviću.

prof.dr.sc. Vlado Leko